

DEPARTMENT OF EDUCATION
SCHOOLS DIVISION OF NEGROS ORIENTAL
REGION VII

Kagawasan Ave., Daro, Dumaguete City, Negros Oriental

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Ikalawang Markahan – Modyul 5.a:
Isip at Kilos Loob (Will)
(Linggo: Una)**

PAGMAMAY-ARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Edukasyong Pagpapakatao – Ikapitong Baitang
Alternative Delivery Mode
Ikalawang Markahan –Modyul 5.a: Isip at Kilos Loob (Will)

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Venus V. Mañoza

Editor: Venus V. Mañoza

Tagasuri: Lorna R. Renacia, Hana Lou G. Gabay,
Amancio M. Gainsan Jr., Forence A. Casquejo

Tagaguhit:

Tagalapat: Venus V. Mañoza

Tagapamahala: Senen Priscillo P. Paulin, CESO V

Fay C. Luarez, TM, Ed.D., Ph.D.

Nilita L. Ragay Ed. D.

Donre B. Mira

Rosela R. Abiera

Maricel S. Rasid

Elmar L. Cabrera

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education –Region VII Schools Division of Negros Oriental

Office Address: Kagawasan, Ave., Daro, Dumaguete City, Negros Oriental

Tel #: (035) 225 2376 / 541 1117

E-mail Address: negros.oriental@deped.gov.ph

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Ikalawang Markahan – Modyul 5.a:
Isip at Kilos Loob (Will)
(Linggo: Una)**

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang Edukasyon sa Pagpapakatao 7 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling Isip at Kilos Loob (Will)

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pampubliko at pamribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa Edukasyon sa Pagpapakatao 7 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa Isip at Kilos Loob

Ang kamay ay madalas gamiting simbolo ng kakayahan, aksyon at layunin. Sa pamamagitan ng ating mga kamay tayo ay maaaring matuto, lumikha, at magsakatuparan ng gawain. Ang kamay sa tulong-aral na ito ay sumisimbolo na ikaw, bilang isang mag-aaral, ay may angking kakayahang matutuhan ang mga kaugnay na kompetensi at kasanayan. Ang iyong pang-akademikong tagumpay ay nakasalalay sa iyong sarili o sa iyong mga kamay.

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong sa iyong mga magulang, sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa. Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Isip at Kilos Loob (Will)

Alamin

MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO:

Natutukoy ang mga katangian, gamit at tunguhin ng isip at kilos-loob.

EsP7PS-IIa-5.1

Nasusuri ang isang pasyang ginawa batay sa gamit at tunguhin ng isip at kilos loob.

EsP7PS-IIa-5.2

Mga Layunin

Sa modyul na ito, inaasahang maipamamalas mo ang sumusunod na kaalaman, kakayahan, at pag-unawa:

Kaalaman: Nakikilala ang mga katangian, gamit at tunguhin ng isip at kilos-loob ng tao;

Saykomotor: Nakagagawa ng isang angkop na pagpapasiya sa kinakaharap na sitwasyon; at

Apektiv: Napahahalagahan ang buhay na ibinigay ng Diyos sa tao.

Subukin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang mga tanong. Isulat ang titik ng pinakaangkop na sagot sa inyong kuwaderno.

1. Ang paghahanap ng isip sa kanyang tunay na tunguhin ay hindi nagtatapos. Ang pahayag ay:
 - A. Mali, dahil natatapos na ito sa pagkamatay ng tao
 - B. Tama, dahil ang isip ng tao ay hindi perpekto, mayroon itong hangganan
 - C. Tama, dahil hindi katulad ng katawan, ang isip ay hindi tuluyang nagpapahinga
 - D. Mali, dahil kapag naabot na ng tao ang kanyang kaganapan ay hihinto na ang kanyang paghahanap sa kanyang tunay na tunguhin
2. Nahuli ng kanyang guro si Rolando na nagpapakopya sa kanyang kaibigan sa oras ng pagsusulit. Nagawa niya lamang ito dahil sa patuloy na pangungulit nito at panunumbat. Nang ipatawag ng guro ay palaging sinisisi ni Rolando ang kaibigan at ito raw ang nararapat na sisihin. Ano ang nakaligtaan ni Rolando sa pagkakataong ito?
 - A. Ang kahihinatnan ng kilos ng tao ay nakabatay sa lalim o lawak ng epekto nito para sa sarili.
 - B. Ang pagtulong sa kapwa ay nararapat na nakabatay sa kakayahan ng kapwa na akuin ang pagkakamali.
 - C. Walang anumang puwersa sa labas ng tao ang maaaring magtakda ng kilos para sa kanyang sarili.
 - D. Lahat ng nabanggit
3. Ang sumususunod ay katangian ng isip maliban sa:
 - A. Ang isip ay may kapangyarihang mag-alaala.
 - B. Ang isip ay may kapangyarihang mangatwiran
 - C. Ang isip ay may kapangyarihang maglapat ng mga pagpapasya.
 - D. Ang isip ay may kapangyarihang umunawa sa kahulugan ng buhay.
4. Ano ang pangunahing gamit ng isip ng tao?
 - A. mag-isip
 - B. umunawa
 - C. magpasya
 - D. magtimbang ng esensiya ng mga baga
5. Analohiya: Isip: kapangyarihang mangatwiran – kilos-loob: _____
 - A. kapangyarihang magnilay, sumangguni, magpasya at kumilos
 - B. kapangyarihang pumili, magpasya at isakatuparan ang pinili
 - C. kapangyarihang magnilay, pumili, magpasya at isakatuparan ang pasya
 - D. kapangyarihang makadama, kilalanin ang nadarama at ibahagi ang nadarama

6. Ang halaman at hayop ay ganap na nilikha ng Diyos. Ang pahayag ay:
- A. Tama, dahil lahat ng mga ito ay nilikhang may buhay ng Diyos
 - B. Mali, dahil ang halaman at hayop ay hindi ipinanganak at walang mga magulang.
 - C. Mali, dahil may mga bagay na taglay ang tao higit pa sa mabuhay, maging malusog at makaramdam.
 - D. Tama, dahil katulad ng tao ay may pangangailangan din silang alagaan upang lumaki, kumilos at dumami.
7. Sa pamamagitan ng kilos-loob nahahanap ng tao ang _____.
 A. kabutihan
 B. kaalaman
 C. katotohanan
 D. karunungan
8. Paano tunay na mapamamahalaan ng tao ang kanyang kilos?
- A. Sa pamamagitan ng pagpapalakas ng kontrol sa sarili o disiplina
 - B. Sa pamamagitan ng tamang paggamit ng kalayaan at kilos-loob
 - C. Sa pamamagitan ng pagdaan sa mahabang proseso ng pag-iisip at pamimili
 - D. Sa pamamagitan ng pagsangguni sa mga taong nakaaalam at puno ng karanasan
9. Ang kilos-loob ay bulag. Ang pahayag ay:
- A. Tama, dahil wala itong taglay na panlabas na kamalayan
 - B. Mali, dahil nakikilala nito ang gawang mabuti at masama
 - C. Mali, dahil may kakayahan itong hanapin ang kanyang tunguhin
 - D. Tama, dahil umaasa lamang ito sa ibinibigay na impormasyon ng isip
10. Ang tao ay may tungkuling _____, ang isip at kilos-loob.
- A. Sanayin, paunlarin at gawing ganap
 - B. Kilalanin, sanayin, at gawing ganap
 - C. Kilalanin, sanayin, paunlarin at gawing ganap
 - D. Wala sa nabanggit

Balikan

Natatangi kang tao na nabubuhay sa mundong ito. Wala kang katulad at hindi ka naulit sa kasaysayan. Tawagin mang ito ay isang talinghaga subalit ito ay totoo. Sa madaling salita ikaw ay espesyal, mayroon kang taglay na kakayahan na siyang nagpapabukod-tangi sa iyo.

Sa modyul na ito, matutuklasan mo ang tungkol dito. Ano ang taglay mo na nagpapabukod-tangi sa iyo kaya't mas pahahalagahan mo ang buhay na ipinagkaloob sa iyo? Tuklasin mo!

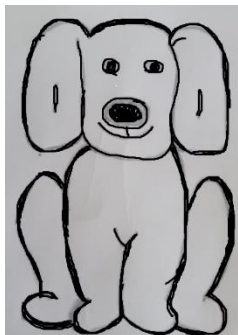
Tuklasin

Bakit ako Natatangi?

Panuto: Masdan mo ang sumusunod na larawan. Sagutin ang mga tanong at nakatakdang gawain pagkatapos nito. Ilagay ang sagot sa inyong mga kuwaderno. Magbigay ng tatlong kakayahan o katangian sa bawat hanay.

HALAMAN

HAYOP

TAO

Isa-isahin ang kakayahan o katangiang taglay ng bawat nilikha. Gamitin ang tsart sa ibaba para rito. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Kakayahan		
Halaman	Hayop	Tao

Sagutin ang mga sumusunod na tanong:

1. Alin ang may pinakamaraming kakayahan na naitala mo?
2. Ano ang sinasabi nito tungkol sa halaman, hayop at tao bilang nilikha?
3. Paano nakahihigit ang tao sa halaman at hayop?

Suriin

TAO: ANG NATATANGING NILIKHA

May tatlong uri ng nilikhang may buhay sa mundo: ang halaman, ang hayop at ang tao. Katulad sa halaman, ang tao ay nangangailangang alagaan upang lumaki, kumilos at dumami. Kumukuha siya ng sapat na sustansiya upang makaya niyang suportahan ang sarili. Katulad sa hayop ang tao ay may damdamin kaya't siya'y

nasasaktan, marahil dahil sa kapabayaan o pagpapahirap. Natatakot siya sa kalamidad o sa epekto ng pangyayari na hindi inaasahan. Nagagalit siya kapag pinakitunguhan nang hindi tama subalit kumakalma sa tuwing pinakitaan ng pagkalinga. Subalit higit pa sa mga ito ang kayang gawin ng tao sapagkat ang tao ay nilikha ayon sa “wangis ng Diyos”, kaya nga ang tao ay tinatawag na kanyang obra maestra.

Ang bawat indibidwal ay biniyayaan ng iba’t ibang kakayahan na nagpapadakila sa kanya. Ang mga katangiang ito ay nagpapatingkad sa kanya, katangiang taglay lamang ng tao na nagpapabukod-tangi sa kanya sa iba pang nilikha. Ayon kay Dr. Manuel Dy Jr., ang tao ay may tatlong mahahalagang sangkap: ang isip, ang puso at ang kamay o katawan.

Isip. Ang isip ay ang kakayahang mag-isip, alamin ang diwa at buod ng isang bagay. Ito ay may kapangyarihang maghusga, mangatwiran, magsuri, mag-alaala at umunawa ng kahulugan ng mga bagay. Kaya’t ang isip ay tinatawag na katalinuhan (intellect), katwiran (reason), intelektuwal na kamalayan (intellectual consciousness), konsensiya (conscience) at intelektuwal na memorya (intellectual memory) batay sa gamit nito sa bawat pagkakataon.

Puso. Ito ay maliit na bahagi ng katawan na bumabalot sa buong pagkatao ng tao. Nakararamdam ito ng lahat ng bagay na nangyayari sa ating buhay. Dito nanggagaling ang pasya at emosyon. Sa puso hinuhubog ang personalidad ng tao. Lahat ng kasamaan at kabutihan ng tao ay dito natatago.

Kamay o katawan. Ang kamay o ang katawan ay sumasagisag sa pandama, panghawak, paggalaw, paggawa at pagsasalita (sa bibig o pagsusulat). Ito ang karaniwang ginagamit sa pagsasakatuparan ng isang kilos o gawa. Hindi sapat na naiisa-isa ng tao ang iba’t ibang bahagi ng kanyang katawan, ang mahalaga ay maunawaan niya kung ano-ano ang gamit ng mga ito. Mahalagang bahagi ng pagkatao ang katawan, dahil ito ang ginagamit upang ipahayag ang nilalaman ng isip at puso sa kongkretong paraan. Sa pamamagitan ng katawan, naipakikita ng tao ang nagaganap sa kanyang kalooban. Ito rin ang instrumento sa pakikipag-ugnayan sa ating kapwa.

Kawangis ng Diyos ang tao dahil sa kakayahan niyang makaalam at magpasya nang malaya. Ang kapangyarihan niyang mangatwiran ay tinatawag na isip. Ang kapangyarihang pumili, magpasya at isakatuparan ang pinili ay tinatawag na kilos-loob.

Tunghayan ang talahanayan sa ibaba.

	Isip	Kilos-loob
Gamit	Pag-unawa	Kumilos/gumawa
Tunguhin	Katotohanan	Kabutihan

Sa pamamagitan ng isip, ang tao ay naghahanap ng katotohanan; kaya't patuloy siyang nagsasaliksik upang makaunawa at gumawa nang naaayon sa katotohanang natuklasan. Ang pandamdang ng tao ay nakatutulong upang makamit ang katotohanang ito. Sa pamamagitan ng kaalamang natuklasan, maaari siyang gumawa para sa ikabubuti ng kanyang kapwa. Dahil ang isip ng tao ay may limitasyon at hindi ito kasing-perpekto ng Maylikha, siya ay nakadarama ng kakulangan. Kaya't ang paghahanap ng isip sa katotohanan ay hindi nagtatapos; ang katotohanan ang tunguhin ng isip.

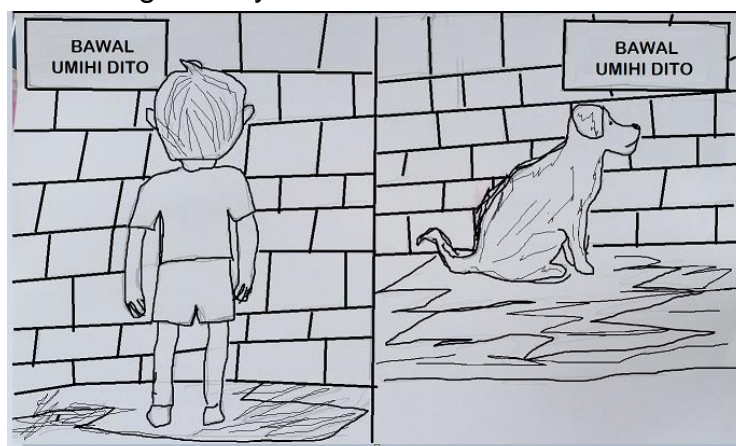
Sa kabilang dako, ang kilos-loob ayon sa paglalarawan ni Santo Tomas de Aquino ay isang makatwirang pagkagusto (rational appetency), sapagkat ito ay pakultad (faculty) na naaakit sa mabuti at lumalayo sa masama. Kung kaya't ang tunguhin ng kilos-loob ay ang kabutihan. Ang kilos-loob ay hindi naaakit sa kasamaan; hindi nito kailanman magugustuhan ang mismong masama. Nagaganap lamang ang pagpili sa masama kung ito ay nababalot ng kabutihan at nagmumukhang mabuti at kaakit-akit. Ang kilos-loob ay umaasa sa ibinibigay na impormasyon ng isip. Naiimpluwensiyahan ng isip ang kilos-loob, dahil hindi nito nanaisin o gugustuhin ang isang bagay na hindi niya alam o nauunawaan. Ito rin ang nagbibigay ng kapangyarihan sa tao na gumawa at pumili, kung kaya't ang kilos-loob ang siyang ugat ng mapanagutang kilos.

Pagyamanin

MAGKA-IBA TAYO

Panuto: Upang malaman kung paano naging bukod-tangi ang tao sa iba pang nilikhang may buhay tulad ng halaman at hayop kilalanin mo nang lubos ang kakayahan ng tao. Sa pamamagitan ng larawan, paghambingin ang gagawin ng dalawang nilikha sa isang sitwasyon.

Kung ikaw ang lalaking ito,
ano ang tugon mo sa paalala?

Ano kaya ang tugon ng aso sa
paalalang ito?

Mga Tanong:

1. Ano ang pagkakaiba ng pagtugon ng lalaki at ng aso sa paalala? Bakit?
2. Ano ang taglay ng tao upang maunawaan at sundin niya ang paalalang ito?
3. Ano ang palatandaan na ang tao ay may isip?
4. Ano ang palatandaan na ang tao ay may kilos-loob?
5. Kung susuwayin ng tao ang paalalang ito natatangi pa rin ba siya? Patunayan.

Isaisip

Ang natutunan ko ay

Ang nahihinuha ko ay

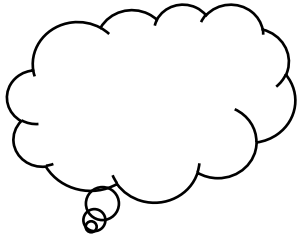
Ang isasabuhay ko ay

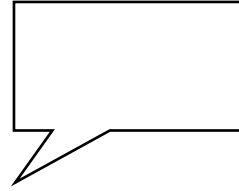
Isagawa

TUGMA BA ANG ISIP AT KILOS MO?

Panuto: Pag-aralan ang sumusunod na sitwasyon. Bilang isang nagdadalaga at nagbibinata, ano ang iyong iisipin at gagawin sa mga sitwasyong ito. Gamit ang ilustrasyon ng angkop na speech balloon, isulat sa iyong kuwaderno ang iyong iisipin at gagawin sa bawat sitwasyon.

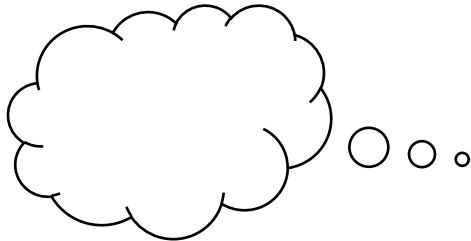

Isulat sa loob ng speech balloon na dapat na iisipin

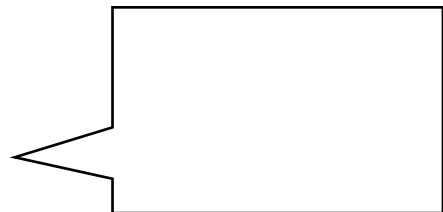
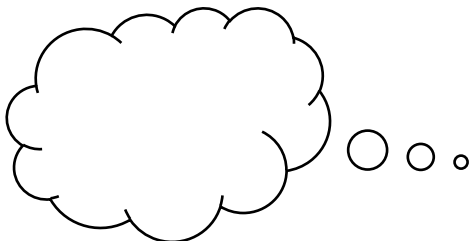

Isulat sa loob ng speech balloon na ito ang sasabihin o gagawin

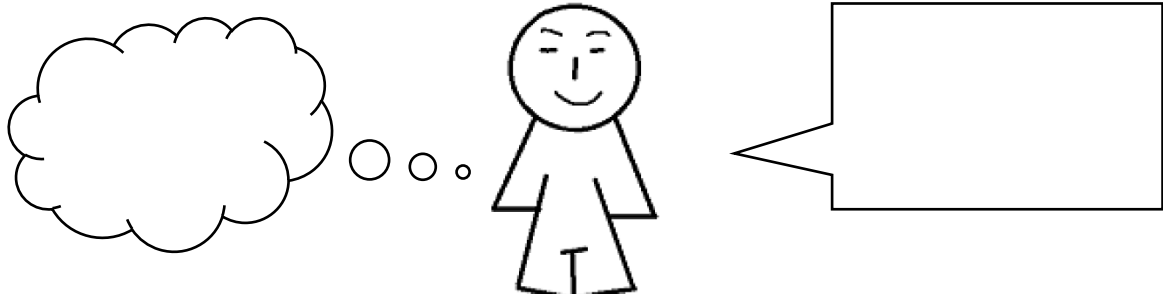
1. Nagmamadali kayong magkaibigan. Malayo pa ang overpass o tulay kaya kahit na may nakasulat na, “Bawal Tumawid,” hinikayat ka ng iyong kaibigang tumawid na hindi dadaan sa overpass o tulay. Ano ang iyong iisipin at gagawin?

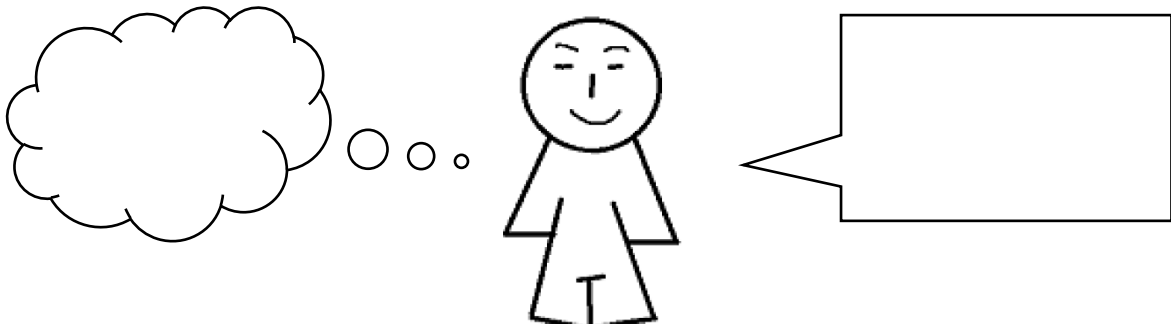
2. Dahil sa pag-uwi mo nang gabi at hindi pagpaalam sa iyong mga magulang sinita ka nila at hinihingian ng paliwanag. Takot sabihin ang totoo dahil baka lalo kang pagalitan. Ano ang iyong iisipin at gagawin?

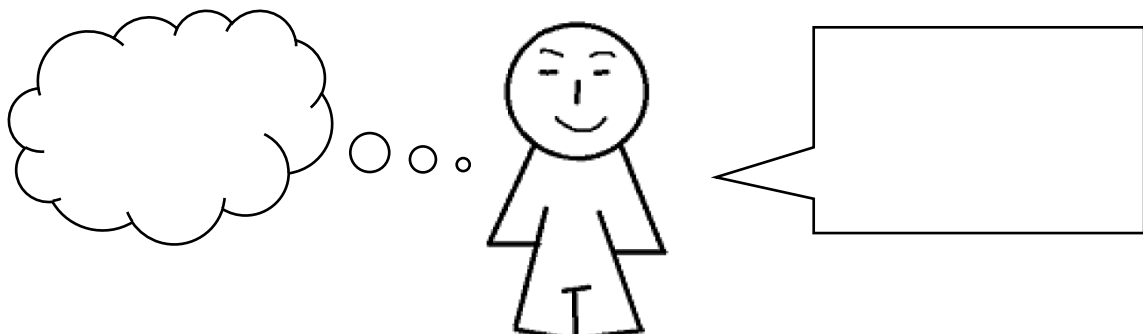
3. Mahaba ang pila sa kantina nakita mong malapit na sa unahang pila ang iyong bestfriend at niyaya ka niyang pumuwesto na sa kanyang likuran upang mapadali ang pagkuha mo ng pagkain. Ano ang iyong iisipin at gagawin?

4. May iniinom kang juice, nang maubos ito wala kang makitang basurahan kaya't sabi ng kaibigan mo itapon mo na lang ito sa iyong dinadaan.

5. Pakiramdam mo ikaw ang pinag-uusapan at pinagtatawanan ng dalawa mong kaklase. Nasabi mo ito sa iyong kaibigan at ang sabi niya komprontahin ninyo pagkatapos ng klase. Ano ang iisipin at gagawin mo?

Mga Tanong:

Isulat sa kuwaderno ang sagot.

1. Tugma ba ang iyong sinulat na iisipin at gagawin sa bawat sitwasyon? Ipaliwanag ang iyong sagot.
2. Ang iyong dapat na iniisip ay lagi bang tugma sa iyong ginagawa? Ipaliwanag.
3. Bakit may pagkakataong tama at wasto ang naiisip mong gawin subalit hindi ito ang iyong ginagawa?
4. Kapag naisip mong hindi tama ang iyong ginawa, binabago mo ba ito? Bakit oo? Bakit hindi?
5. Paano mo mapangangatawanang gawin ang mga mabuting bagay na iyong iniisip?

Tayahin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang mga tanong. Isulat ang titik ng tamang sagot sa inyong sagutang papel.

1. Bakit sinasabing kawangis ng Diyos ang tao?
 - A. dahil sa kakayahan niyang makaalam at magpasya nang malaya
 - B. dahil kamukha niya ito
 - C. dahil ang tao ang nangangalaga sa lahat
 - D. dahil kinakain niya ang halaman at hayop
2. Dito nanggagaling ang pasya at emosyon ng tao at hinuhubog ang kanyang personalidad. Anong sangkap ito ng tao?

A. Isip	C. kamay at katawan
B. Puso	D. ulo at paa
3. Ano ang pangunahing gamit ng isip ng tao?

A. gumawa	C. mag-isp
B. magpasya	D. umunawa
4. Sinasabing ang tao ay natatanging nilalang. Alin sa sumusunod ang nagpapakita ng pagkakaiba ng tao sa hayop at halaman?
 - A. Ang tao ay kumakain ang hayop ay hindi.
 - B. Ang tao ay may tirahan samantalang ang hayop at halaman ay wala
 - C. Ang tao ay may isip na marunong umunawa, puso na nagpapakita ng emosyon at kamay at katawan na naglalapat ng ninanais gawin.
 - D. Ang tao ay nabubuhay ng mas matagal kaysa halaman at hayop.

5. Ang kilos-loob ay hindi naaakit sa kasamaan; hindi nito kailanman magugustuhan ang mismong masama. Ano ang ibig sabihin ng pahayag na ito?
- Sa pamamagitan ng kilos-loob, maaaring piliin ng tao na gawin ang mabuti.
 - Ang kilos-loob ay umaasa sa ibinibigay na impormasyon ng isip.
 - Ang kilos-loob ay maaring pumili ng kasamaan.
 - Ang kilos-loob ang nagbibigay ng kapangyarihan sa tao na gumawa at pumili

Karagdagang Gawain

Gumupit o gumuhit ng dalawang (2) larawan na nagpapakita ng wastong gamit ng isip at kilos loob at ipaliwanag paano nito ipinapakita ang wastong gamit ng isip at kilos loob. Gawin ito sa inyong kuwaderno.

Sanggunian

Manuel B. Dy, Jr., Sheryll Gayola, Marivic Leaño, Mary Jean B. Brizuela, at Ellanore G. Querijero, 2013, Edukasyon sa Pagpapakatao – Ika-Pitong Baitang Kagamitan ng Mag-aaral, 2nd Floor Dorm G, Philsports Complex, Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600, Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Susi sa Pagwawasto

Subukin	1. b
	2. c
	3. c
	4. b
	5. b
	6. c
	7. a
	8. b
	9. d
	10. a
Tayahin	1. a
	2. b
	3. d
	4. c
	5. a
Gawain 2 at 3 – Magkaiba ang sagot.	

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education – Schools Division of Negros Oriental
Kagawasan, Avenue, Daro, Dumaguete City, Negros Oriental

Tel #: (035) 225 2376 / 541 1117

Email Address: negros.oriental@deped.gov.ph

Website: lrmds.depednodis.net

